

**“Kultura dhe arti” - Përafshimi
dhe tejkalimi i dallimeve**

Mustafa Skender

Saintonel e se mairates
lane nisne labore e
Institut Demokraci per,
Zvazilim (D4D). Salloni
ka formal e lys metor-
ma sipes ngegales.
Chairham House the pa-
manti e niedeve Disku-
thru mbleuth mrah vedes
eksperte e analiste.
Politikan e plurasicie
parte reflectar die
kerkuat konservista tribu-
berret e reizgen dura.
Hja e habiles pastolet
ne kanalim e sallorieve
ne YouTube. Sicili Sal-
loni ne collet ne editorial
ne publicatoe ne Zeri-
te printant e arshunie
die ne tagen eletkionike
te D4D se. Podcastek ba-
zuar ne editorial mround
Pi Etna ne webagen
tone. Salloni i radhes
do re rebahet set me 21
Mars nge era 1:45 ne
Dit. e Nat me temen.
Citat e po ben Kosova per
personal me dmuntur.

Komunititetet e ndryshme në Kosovë kanë shumë pak sfera në të cilat kanë mundësi bashkëpunimi. Kur flasim për bashkëpunimin ndërmjet serbëve dhe shqiptarëve, pikat e bashkëpunimit janë shumë të pakta për shkak të atmosferës politike e cila është krijuar tash enjë kohë. Kultura dhe arti konsiderohen se janë duke ndihmuar në lirimin dhe hapjen e njëzetëve dhe krijimin e një klime më të mirë të bashkëjetesës të komuniteteve në Kosovë. Duke bashkëpunner në fushën e artit dhe të kulturës krijohet një dimision tjeter i bashkëpunimit ndërmjet komuniteteve në Kosovë dhe impakt kryesor ka rritjen e komunitetit të paktë.

Shume artiste nga komuniteti shqiptar dhe serb që janë të angazhuar në fushën e kulturës për shumë vite tregonin mbi rëndësinë e bashkëpunimit që e kanë me njëri-tjetrin. Të gjithë paitohen se artistët mund t'i vënë në veprim disa procese, duke përfshirë këtu edhe procesin e pajimit, duke përdorur artin dhe kulturën si iniciativa të bashkëpunimit. Këto procese mund të zhvillohen edhe më shumë porështë problematik fakti që zëri i tyre nuk po dëgjohet sa duhet në shoqëri. Gjithashtu, ka probleme të shumta duke filluar nga buxhetet e pamjeve tueshme për kulturë nga institucionet publike. Kurse varësia e artistëve nga fondet e donatorëve ndërkombe të ardhshme, siç është se këto organizata e tyre, pati në faktekëqesi që shtesë se këto organizata

daj dhe ka përparim në këtë drejtim nëse vëç ekziston një iniciativë e tillë nga artistët.

Ndryshimet e mëdha në shoqërinë së kurseve fillojnë nga nismat e individive që pastaj do të zgjerohen tek mëthi i njëreza. Kështu ndryshimet e nisura mund të vijnë edhe nga artistët. Arti dhe kultura në përgjithësi, përgatisin një mjesdis komod në të cilin mund të pajtohen dy persona apo më shumë. Ky pajtim është më e veshëtirë për tu arritur përmes rrugëve politike, për të cilat po ngulet këmbë më shumë. Kjo septe politika nuk lejon hapësirë të përfshirjet së njëreza të thjeshtë dhe për të mirën e tyre por kemi këmbëngulje për interesat personale.

Artistet e njohim me mire njerun e tij eshte dane nevojat e tij se sa politikanet, dhe me kete nisem duke larguar interesat personale, artistet do arrinin një bashkëpunim te një nivele tjeter.

Ka shumë barriera në të cilat artistët ballafqohen cdo ditë të punës së tyre. Rezistanca ndaj artisteve për iniciativat e tyre ka ekzistuar dhe vazhdon të ekzistojë, por suksesi në këto nisma mund të arrihet vetëm nëse vazhdohet të punohet në atë për të cilën besonet. Ky po-him mbështetet me shembuj nga projektet e ndryshme të artisteve të cilat janë realizuar me grupe shumetarake në qirgjen e vjetëdjesimit mbi një problem tjeter në komunitetit, që është parabrazia gjinore. Komuniteti shqiptar dhe serb ka gjitetur një hapësirë tjeter bashkëpunimi mbi

daj dhe ka përparim në këtë drejtim nëse veç mbështeten tek njëri-tjetri dhe ndihmojnë atë ekziston një iniciativë e tillë nga artistët. proces, pavarësisht aspektit finansiar; gjiegjësish

Ndryshimet e mëdha në shoqërinë së sikurse e jona fillojnë nga nismat e individëve që pastaj do të zgjerohen tek mëthi i njëzëve. Këshiu ndryshimet e nisura mund të vijnë edhe nga artistët. Arti dhe kultura në përgjithësi, përgatisin një mjesid komod në të cilin mund të pajtohen dy persona apo më shumë. Ky pajtim është më e vështirë për t'u arritur përmes rregëve politike, për të cilat po ngulet këmbë më shumë. Kjo sepse politika nuk lejon hapësirë të përfshirjet së njëzëve të thjeshtë dhe për të mirën e tyre por kemi këmbëngulje për interesat personale.

Mungesës së mjetetve. Në shoqërinë tonë kosovare, serbë apo shqiptarë nuk do të kenë ndryshime të mëdha përdërisa fëmijët shqiptarë serbë nuk do ta kenë një "Babadimër" të përbashkët të tyre. Fakti që fëmijët serbë dhe shqiptarë nuk shkojnë në shkollat të njëjtë dhe përdërisa askush nuk i kushton rëndësi edukimit alternativ dhe ligjëratave përmes së cilave fëmijët mund ta mësojnë edhe anien humanitare nuk do të ketë ndryshim të gjendjes së tanishme. Për aq kohë sa kemi shumë gjëra të rrudara, nuk do të jemi afër njëri-tjetrit, nuk do të mund të afrohemë dhjetor.

Artistet e njohin me mire njëtun e tijesnët ame nevojat e tij sesa politikanët, dhe me këtë nisëm duke larguar interesat personale, artisët do arrin një bashkëpunim të një niveli tjeter.

Ka shumë barriera në të cilat artistët ballafagojnë cdo ditë të punës së tyre. Rezistanca ndaj artistëve për iniciativat e tyre ka ekzistuar dhe vazhdon të ekzistojë, por suksesi në këto nisma mund të arrihet vetëm nëse vazhdohet të punohet në atë për të cilën besohet. Ky po-him mbështetet me shembuj nga projektet e ndryshme të artistëve të cilat janë realizuar me grupe shumëfisne të ngritjen e vëtëdijesimit mbi një problem tjeter në komunitetit, që është pabarazia gjinore. Komuniteti shqiptar dhe serb ka gjetur një hapësirë tjeter bashkëpunimi mbi politik, ka shpresë se do të kuptohemi më mirë

te krijojmë ura basnëkepunimi. Megjithatë, ardhje kultura në këto kohëra do ta shpejtëj botën. prandaj theksoj se arti dhe kultura mund ta shpëtojë edhe Kosovën. Pasi që nuk kemi shkolla dhet ekuíkime alternative, ajo që ka na mbetet është ta shfrytëzojmë artin dhe kulturën që të afrojmë komunitetit.

Artistët shprehen shpresët dhe dëshirën që ar-ti, sikurse edhe fishat e tjera, do të mund të arrrijë më shumë në afërimin e komuniteteve në Kosovë. Por se ky proces është i gjatë edhe për shkak të barrierës gjithësore, por që arti dhe kultura nuk do të kenë nevojë për të derisa kemi vullnetin dhe dëshirën për ta shprehur anën artistike. Nëse ne e njohim më mirë njëri-tjetrin ku nuk kemi presion politik, ka shpresë se do të kuptohemi më mirë

komunitetet. Artistët shprehen shpresën dhe dëshirën që ar-
sil kurse edhe fushat e tjera, do të mund të arrijë
është shumë në afrimin e komuniteteve në Kosovë.
Por se ky proces është i gjatë edhe për shkak të
barrières gjuhësore, por që arti dhe kultura nuk
tekenë nevojë përtë derisa kemi vullnetin dhe
dëshirën përsprehur anën artistike. Nëse ne e
ohim më mirë njëri-tjetrin ku nuk kemi presion
plimitik, ka shpresë se do të kuptohemi më mirë.

Kundaj artistëve per iniciativat e tyte ka ekzistuar dhe vazhdon të ekzistojë, por suksesi në këto nisma mund të arrihet vetëm nëse vazhdohet të punohet në atë për të cilën besohet. Ky po-him mbështetet me shembuj nga projektet e ndryshme të artistëve të cilat janë realizuar me grupe shumetnikë në ngritjen e vjetëdijesimit mbi një problem tjetër në komunititetit, që është pabarazia gjinore. Komuniteti shqiptar dhe serb ka gjetur një hapësirë tjetër bashkëpunimi mbi